

Vì sao người Việt không mê đọc sách?

Tác Giả-: Văn Ng Trí Nhân và Lý K& Khôi
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Xác định khái niệm: Đừng tưởng chúng tôi muốn nói gì trong bài này, không phải là một vài người Việt đọc tuy nhiên, mà là người Việt nhìn bao quát, người Việt nói chung;

- Hành động “đọc” không đơn giản là việc ngồi vào bàn, mà là một văn hóa đọc với một môi trường phù hợp tạo ra nó;

- Sự say mê không phải là một thói quen mà là biểu hiện của một hoạt động tinh thần với những đặc điểm trí tuệ bao trùm lên những thăng hoa;

Sau này, “sách” nói chung đây không phải là một vài tác phẩm văn chương mùi mẫn gây cảm hứng hoặc ít ra cũng du dương êm ái để đọc để chơi mà bao gồm - nếu không chỉ - các công trình nghiên cứu, các loại chuyên khảo, các tài liệu để nghiên cứu chuyên môn cần thiết.

Xét như thế thì chắc hẳn phải còn một chút phân vân gì nữa mà có thể thỉnh thoảng nói không, khi đi đến với câu hỏi “Người Việt có mê đọc sách?”

Vì sao người Việt không mê đọc sách?

Tác Giả: Váng Trí Nhân và Lý Ká Khái
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Nháng cán vá sao cá hái ná táng đá? Xin tám náu ra máy láy do:

- Tá ta không cá văn háa làm sách; các hoát đáng xuát bán tráng kia gán nhá cháa cá.

- Con ngái náng vá tình mà nhá vá lý, tháng thích sáng trong đám đáng hán là đán đác vá i chính mình – tác là thiáu nháng phám chát mà viác đác sách đòi hái.

- Xã hái không coi tráng kián thác, ngái trí thác không đác đánh giá đáng mác. Khi bán thân ngái làm nghá trí thác cũng đáng cán lái đác sách, thì đáng đáo ngái dán cá xa lá vá i sách cũng là đá hái.

Láy đáu ra sách mà ham?

Cá mát khái niám cháa thông đáng lám, nháng cá lá tráng sau cháng ta phái dùng tái là văn háa sách cáa mát dán tác.

Đá nhiáu náng, ngái ta biên soán cá nháng bá Bách khoa toàn thá vá sách đá ghi nhán máng văn háa sách này. Tác là há tháng xuyên táng kát vá công nghá làm sách đá dán tác mình: sách bát đáu cá tá thái náo, quan niám vá sách thay đái ra sao, các đáng tán tái cáa sách phong phú tái đáu vá...

Giá sá lúc này đáy tá ta cá ai muán làm mát cuán sách nhá thá cũng không biát xoay xáa thá nào. Tài liáu ngháo nàn, ngay tài liáu láu trá tái thiáu cũng không cá. Và cái chính là sá láng sách in ra quá tháp, quan niám vá sách cáa cháng ta thì đán sá cá lá.

Đá làm ra sách cho cá xã hái, các náng cũng đá hình thành nên hoát đáng xuát bán và thá tráng sách. Tá ta, các ngành này - theo đáng ngháa cáa nó - chá cá tá thá ká XX, do sá du nháp tá náng ngoài. Còn tráng đá, tát cá đáng sá khai, sách ra đá i theo cách thác tá phát, và viác nhán bán hát sác hán chá, sách gán nhá cháa bián thành hàng háa.

Vì sao ngòi bút Việt không mê đọc sách?

Tác Giả: Väng Trí Nhân và Lý Kä Khôi
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Một chỗ sở nếm, cần tính tới mọi khi để đánh giá một ngành văn hóa phát triển đến đâu, đó là khả năng của ngành đó trong việc ra biên giới và giao lưu với các hoạt động cùng loại ở nước ngoài. Có lẽ tôi còn đọc thấy là thời trung đại, giữa Nhật và Trung Hoa có một con đường sách, thông tin như con đường tơ lụa của Trung Hoa với thời gian A rập. Trong khi đó thì đọc sách của ta, chủ yếu nói là những ông quan đi sứ mang về vài quyển sách loại ngưu nhiên được thông.

Sách đã in ra rồi còn phải được tiếp cận để đưa đến với người cần. Các tập Lịch sử văn hóa Trung Quốc tôi đọc gần đây thông tin có một phần nói về thời viễn, Đường Tống thời này Minh Thanh thời kia. Bộ rằng chỉ này các nhà nghiên cứu làm công việc về văn hóa VN sẽ không có việc gì để làm cũng không hẳn đã đúng, song như chỉ tôi đọc được, trong một bộ sẽ có như Địch Việt sẽ ký toàn thể, sẽ là hai chỗ thời viễn xuất hiện của được một chỗ.

Cho đến đầu thế kỷ XXI, trong hoạt động văn hóa nói chung của ta, thời viễn viễn là một hoạt động kém cỏi bậc nhất - vào một tình trạng suy thoái chỉ không chỉ là của.

Nhưng yêu cầu trên, khi thông tin làm thành một hoàn cảnh bất lợi cho văn hóa được phát triển. Giá có ai đó bẻm sinh ham đọc sách chẳng nữa, cũng không có sách để đọc, có không khí để bàn luận.

Xa lạ với lý trí và thói quen nghiên cứu

Chỉ viết là một chỗ của văn hóa. Trong xã hội ta, thế ngàn năm nay, thế tới một tình trạng nước đôi dang dở. Chỉ Hán viễn là công cụ giao tiếp giữa nhà nước và người dân. Các cuộc thi của sẽ thông chỉ Hán, sách về quan trọng (ví dụ lịch sử) viết bằng chỉ Hán.

Một cách thông quát, chủ chỉ người như vậy là công cụ để người ta nghĩ như người nghiêm chỉnh. Còn chỉ Nôm chỉ để ghi cái đời sống tình cảm hàng ngày, hoặc kêu than, hoặc đùa bỡn. Về chẳng chỉ Nôm chỉ hình thành như một hệ thống chỉ hập lý. Nó khó học do đó không phổ biến.

Tình trạng chỉ viết và Việt Nam như trên níu kéo văn hóa được với hai nghĩa:

Vì sao người Việt không mê đọc sách?

Tác Giả: Văn ng Trí Nhân và Lý K& Khứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Thứ nhất, đọc sách trở nên khó khăn, vì đọc xong khó xuất bản, xuất bản xong khó đến với người đọc.

Thứ hai, đọc sách gián tiếp, nó như hình ảnh từ duy của con người.

Với mặt tích cực thu được thì, người ta có thể ghi chép và hoàn thiện dần những suy nghĩ của mình và giao lưu với nhau làm cho tri thức ngày càng phong phú. Người đọc lại, như là ta, do thói quen đọc sách (chính và sách) hợp lý để ghi lại những vấn đề trong đầu óc, sẽ suy nghĩ của người ta để đọc lại tình trạng mạnh mẽ rồi rồi.

Hiện nay nhiều người đã công nhận là dân ta làm việc gì thường theo lối chấp giết, mà thói quen nghiên cứu sẽ viết; sẽ nghĩ nghĩ hay chấp và nã viết, đầu óc người ta không chăm chú theo đuổi cái gì từ cùng. Trong mặt cá nhân cũng như trong mặt tập thể, hành động để đọc cao hơn suy nghĩ. Ta sẽ tùy tiện để, “mặt bả cái lý không bằng mặt tí cái tình”. Tất cả những bả tình trạng đó trong duy vật ngu ngốc mặt phần thể mặt văn hóa để lom đom, mặt để sẽ tình thần thì u sách.

Đến lượt mình, khi duy vật này lại quay trở lại, còn trở người Việt để sách.

Đến góc độ tâm lý học cá nhân mà xét, với sự để sách, con người phải trở nên thành những mặt nhân cách. Khi để sách, người ta phải có thói quen đến để trong suy nghĩ và làm việc. Sự hình thành lối người này đòi hỏi bả để của mặt nền văn hóa chính chính.

Tác động của việc kiểm soát

Ca dao tục ngữ truyền cho ta thói quen có thái độ chấp giữ với người để sách. Đó là những con mặt thói quen, việc để sách có vẻ như là mặt cái gì vô bả của lối người “dài lòng thì ăn no rồi rồi”. Đây là hình ảnh người để sách trong tâm thức dân gian từ thời trung đại này.

Còn trong thực tế, lại có mặt tình trạng như khác, là các làng xã thường đánh giá nhau bằng số lượng kẻ cầm đầu vào sách. Có gì mâu thuẫn ở đây chăng? Không. Học trò xưa ham học để có ngày lên chốn đi thi và trở thành quan chức (tức đây khái quát lên người ta vẫn thể hào người Việt ham học). Nhưng không thể bỏ học, - đám người “nghỉ” sách chờ đi thi kia - là

Vì sao người Việt không mê đọc sách?

Tác Giả: Väng Trí Nhân và Lý Kä Khäi
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

nhäng người đäc sách väi đäng nghĩa cäa nó.

Ngäi häc đä đi thi tä giäi hän trong kiän thäc cäa ngäi chäm cho hä đä. Ngäi cäi đäc träng chä yäu cäa ngäi đäc sách là mät tä duy đäc läp và mät khao khát bät tän väi sä hiäu biät. Loäi sau ä xã häi ta quá hiäm, läi cäm cäi ít äi và chäa thành mät läp ngäi än đänh.

Giäi thích sao vä hiän täng này? Suy cho cùng ä xã häi nghèo, mäi viäc vän do miäng cäm mạnh áo quyät đänh . Khi có thä dùng sách đä läp thân thì ngäi ta đäc sách. Khi có nhiäu con đäng khác läp thân mà ít tän säc läc hän – kä cä läi giä vä đäc sách, gian län thì cä - thì ngäi ta bä sách khá dä dàng. Và đó chính là tình träng cäa xã häi hôm nay .

Tän công tän cäa đä đäc mà thu nhäp chä hän là bao so väi ngäi không đäc, thì cha bäo con vä bäo chäng tä giäa sách vä, ngäi xem tivi cho nhä thân. Sách không còn là nhân tä tät yäu trên đäng mäu sinh, và viäc đäc sách thäng ngä sang mät thä trò chäi, - lý täng làm ngäi có vì väy mà có vä bä hä thäp thì ngäi ta cũng chäng läy làm häi tiäc.

Mät giäi pháp lâu dài

Mäc đích cäa cuäc häi thäo này là thúc đäy mäi ngäi mäi täng läp công chúng hôm nay đäc sách, tôi tin nhiäu sáng kiän rät hay đã đäc nhiäu ngäi đä xuät.

Vä phän mình, tôi cho räng cän läi xa mät chút, nhìn rõ mät thäc träng kéo dài, nó cũng là tiän đä đä có nhäng biän pháp täng quát hän có ý nghĩa lâu dài hän. Vì thä nên có nghiêng nhiäu vä viäc đäc sách cäa täng läp trí thäc.

Chính hä, theo tôi, là đäu täu đä thúc đäy mät xã häi häp lý mà chúng ta phäi xây däng, ä đó sách là đäng läc thúc đäy mäi tiän bä, nên sä ham đäc sách không còn bä rä räng .

Häi nhà đäo diän Nguyän Đänh Nghi còn säng, ông hay nói väi tôi vä công chúng cäa sän khäu. Là con trai và ngäi kä nghiäp Thä Lä, ông Nghi khá thäo sän khäu träc 1945 và trong kháng

Vì sao ngòi bút tôi không mê đề c sách?

Tác Giả: Väng Trí Nhân và Lý KÐ Khôi
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

chỉn chäng Pháp. Ông bäo, qua sä sa sút cäa công chúng thäi nay, càng thäy công chúng thäi träc rät nghiêm chänh. Hä đän väi sän khäu thiêng liäng nhä đän väi nhäa thä. Và Nguyän Đänh Nghi cät nghĩa, sä dĩ träc 1945 ngäi đän väi sän khäu nói chung khá tät, mät bäng khá cao, vì häi đó, có mät läp công chúng chän läc là các trí thäc xuät thân tä các nhäa träng Pháp - Viät. Hä täo nên nhäng chuän mäc trong thäng thäc và läi cuän công chúng räng räi nói chung.

Tình hình đäc sách gän đây cũng có nhiäu nét täng tä nhä bên sän khäu, nên cách giäi thích sä sa sút là gän nhau, tä đó cách tä chäc läi công chúng cũng không thä khác. Phäi trä läi väi cái đúng cái tät đã có trong quá khä ./.

Cän phäi xây đäng mät nän văn hoá đäc
(Lý KÐ Khôi, lykykhoid@yahoo.com.vn)

Tôi rät tán thành bài viät cäa nhäa văn Väng Trí Nhân và cảm än ông đã có nhäng phân tích ban đäu rät xác đáng cho thäy räng mät truyän thäng mà chúng ta vän thäng hay nói täi đã không phäi nhä chúng ta vän nghĩ.

Tôi cũng đã täng suy nghĩ và phân vân vä cái mà chúng ta thäng nghe nói, räng dân ta rät hiäu häc, hiäu đäc. Väa räi tôi cũng có đäc ä đâu đó phân tích cho thäy räng không phäi väy. Tôi nhän thäy điäu đó là đúng.

Có mät điäu là đäng nhä mäi ngäi rät khó chäp nhän luän điäm này. Ngäi ta chä thích nói (và nghe) räng dân ta giàu cái nä, đäy truyän thäng vä cái kia, vân vân và vân vân. Näu nói khác đi läi cho räng nhä thä là không yêu näc, không yêu dân täc mình, räng mình là con dân cäa näc Viät thì phäi “đäy läi” nhäng “thäi hä tät xäu” cäa ngäi Viät mình, chä “phä ra” nhäng cái tät cái hay thôi.

Tôi cä nghĩ näu quä thäc chúng ta có tät cä nhäng phäm chät nhä đã täng và đang nói đän väi kiäu nhä thä, chäc hän xä häi ta đã ä mät trình đä phát triän khác bäy giä rät nhiäu räi. Nhäng tôi cho räng näu ta không thäy đäc bän chät thät cäa ta, cä nhäng mät xäu län nhäng mät tät đä ta säa chäa và phát huy, ta sä không có đäng läc đä phän đäu hoàn thiän mình (đã tät hät räi còn có gì phäi làm näa???). Và do đó ta sä không thä đät täi đäc nhäng gì tät đäp đích thäc, nhäng giá trä thäc sä, đäng có thä ngäng cao đäu cùng góp mät väi nän văn minh cäa nhän loäi.

Vì sao người Việt không mê đọc sách?

Tác Giả: Váng Trí Nhân và Lý Ká Khái
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Khi đọc tập truyện này với các bạn bè đang nghỉ phép của tôi, có người đã nêu một ví dụ để mình chú ý cho điu mà tác giả Váng Trí Nhân nêu ra là đúng. Đó là các nước phương Tây, các thành viên mà của suốt 24/24 (còn quan tôi là một viên nghiên cứu khoa học nên các tỉn sĩ ở đây phần lớn đều tát nghiệp ở các nước đó, như Hà lan, Pháp, Đức chẳng hạn).

Ká ban đêm ngủ còn người ta có thể vào đọc các thành viên lớn để đọc, để tra cứu. Mà sách, tài liệu ở đây thì khá nhiều. Và thế thì vào ban đêm ở các thành viên này vẫn có người đọc, tra cứu.

Còn là ta? Có lần cô con gái khi còn chưa đầy 10 tuổi của tôi hỏi rằng “con có thể vào đọc các thành viên không hả bố”. Tôi nói là về lý thuyết thì được, mà con cũng chỉ vào đọc các thành viên dành cho thiếu nhi thôi (như trước đây, những năm 1970-80, các phương tiện có thể sách cho thiếu nhi, những dĩ nhiên các sách có tính nâng cao hiểu biết, tri thức nói chung rất hiếm, chủ yếu là những sách kiểu “người tốt việc tốt”).

Tôi chợt nhớ tới thành viên Hà Nội ở góc phố Trần Hưng Đạo và Bà Triệu đang xây dựng đang mà tôi đã học hai năm trước ở trường đến hè sẽ làm thợ cho cháu. Tôi nghĩ (chưa thợ làm) giờ sẽ cháu có mong muốn vào Thành viên Quốc gia ở phố Tràng thi công sẽ không thể được, vì tuổi. Tìm hiểu thì thợ có hẳn chủ tuổi? Hẳn nhà cách làm thợ cũng góp phần hẳn chủ nhu cầu muốn trau dồi tri thức và học tập của xã hội.

Tôi cũng từng đọc ở đâu đó trên báo mạng, rất gần đây, cho thấy rằng dân ta chưa hẳn đã ham học và ham đọc như từng được nói đến. Ở bài đó tác giả nói trong một dự công tác ở Nhật có ghé vào những siêu bán sách trên phố.

Sau khi tìm hiểu và so sánh những điu một thợ tại nghe với hiện trạng ở nước ta đã đi đến kết luận như vậy. Tác giả này cũng đề cập đến hệ thống thành viên lèo toè và nghèo nàn của ta đến đến giờ. Những ai đã từng đi ra nước ngoài có thể nhận thấy và hay biết gặp cảnh có nhiều người đọc sách ở những nơi công cộng, những nơi công cộng như công viên, vườn hoa, bến xe, trên xe buýt, trên tàu cao tốc,... Còn là ta, các siêu sách chủ yếu là bán những sách rẻ tiền, thiếu tri thức nghiêm túc, và gần như rất hiếm thấy ai đọc sách ở những nơi như kể ở trên.

Còn quan tôi là một viên nghiên cứu khoa học thuộc một trường đại học nằm trong số ít các trường đại học lớn của hàng đầu của nước ta, trường này đây viên trực thuộc Bộ GD&ĐT, và chủ đạo

Vì sao ngòi bút tôi không mê đọc sách?

Tác Giả: Váng Trí Nhân và Lý Ká Khôi
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Tôi ở bên bác sau đời học, cũng có một thời vì tôi khá khá các sách chuyên môn.

Chờ đợi vài năm đầu sau khi thành lập vì tôi các học viên cao học và các nghiên cứu sinh còn mát tài liệu để đọc học để tôi chờ. Thời vì tôi lúc nào cũng thấy tôi phải. Khoảng năm gần đây thời vì tôi gần như bỏ hoang, chỉ yếu dùng làm “hỏi đáp” của các quan (một năm vài lần học và liên hoan), và để các đơn vị khác trong và ngoài trường thuê làm học hay hỏi học.

Tôi thấy một phần cũng vì không được đầu tư bổ xung, cấp nhật một cách đầu tư, thậm chí còn bỏ cả tiền đi, cho đến nay thì “tinh” hơn, nhưng tôi nhận thấy các sinh viên, học viên bây giờ rất ít ai để sách nói chung, sách báo tài liệu chuyên môn nói riêng. Thậm chí các tài liệu số đang cho việc học tập và nghiên cứu của nhiều sinh viên, học viên cao học cũng chỉ là vài ba quyển sách hay để chờ các bài báo do thầy đưa cho, chứ hầu như không tự mình tìm tòi, mở rộng thêm ra.

Tôi không thu được thời học trước năm 1945, tôi sinh ra và sống ở Hà Nội và thu được thời học sau đó một chút, nhưng vì tôi cảm nhận được, hình dung được, thậm chí vì tôi còn “được học” một chút nhưng “hỏi đáp” của tôi bây giờ (qua cha mẹ tôi và những tác phẩm của những nhà văn, nhà thơ tôi từng học những năm trước cách mạng mà tôi được đọc). Không biết có vô đoán không, quả thật tôi cảm thấy tri thức tôi đó có vẻ chuần mác hơn ngày nay, xã hội văn minh hơn, con người có văn hoá hơn.

Tuy không nói ra, nhưng tôi biết nhiều người cũng cho rằng ngay cả sau năm 1975 khá lâu, người Sài Gòn vì tôi còn giữ được những nét văn minh để tiếp nhận mà những người khác vào đã rất dễ dàng làm người khác (nhất là phép, chấp hành nghiêm chỉnh luật giao thông, v.v...). Còn bây giờ? Ai cũng biết Sài Gòn như thế nào rồi.

Một thời còn cách đây khá lâu, sau giờ phóng mián nam, hiện tôi thấy “chợ máu sách” đã từng đi ra và đi vào đó cũng đáng để chú ý. Chính bản thân tôi cũng đã từng vì tôi chuyển “lưu” sách theo các chuyển từ Thủ Đức như tôi Hà Nội vào TP HCM (vì lúc đó vì tôi còn chờ để “ngăn sông cảm chá”). Tôi ngạc nhiên vì tôi “đổi” sách thời kỳ này ở Sài Gòn vì tôi mua giờ phóng để tôi ít lâu. Sách càng có “chất lượng”, như các tác phẩm của các nhà văn tôi từng học trong nước (ngoài nước) và trên thế giới, tôi thấy càng bán sách càng cao. Tôi thấy cũng có dòng “chợ người” ra bán, nhưng chỉ yếu là những sách “tâm tư”.

Vì sao người Việt không mê đồ c sách?

Tác Giả: Väng Trí Nhân và Lý Kä Khäi
Thứ Năm, 17 Tháng 6 Năm 2010 21:33

Đã đến lúc cần phải dừng cảm nhìn thẳng vào sự thật, dù đó là sự thật rất đáng buồn, rất chua chát với những phẩm chất mà chúng ta cần huyän hoäc, cho là mình có, lại còn có rất nhiều, rất phong phú, rất lâu đời nữa.

Đừng cho rằng như thế là “väch áo cho người xem lạäng”. Hãy can đảm nhìn thấy rằng trên đời này có nhiều người “giäi” hơn ta rất nhiều (nên họ mới phát triển hơn, văn minh hơn, học chỉ ít cũng phát triển nhanh hơn bởi cái nhìn thế giới có thể khác nhau).

Ta phải thấy ta “kém” hơn ai đó, còn khiäm khuyät điäu gì mà mong có thể sửa chữa, lỗi bä, khiäc phẩm những cái yếu kém đó, đừng thoái bä xung, bä khuyät, phát huy những mặt “tốt, giỏi, mạnh” của ta, thì đó mới có thể cùng nhau đi đến một xã hội với những giá trị tốt đẹp và những con người văn minh đäc. Nếu muốn góp phần đưa dân tộc tiến nhanh trên con đường văn minh của nhân loại, bên cạnh nhiều lỗi hình thức đáng sửa đổi khác, hãy bắt tay vào xây dựng một nền văn hoá đäc nước ta.